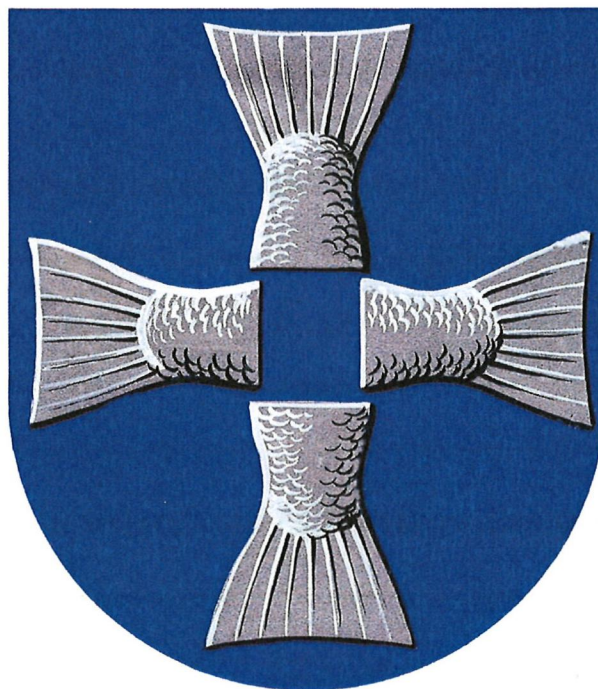

SIMON KUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2023

SIMON KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNTA 6.6.2024

Sisällys

1. Tarkastuksen ja arvioinnin toteutus	3
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano.....	3
1.3. Arviointikertomuksen toteutustapa.....	4
2. Vuoden 2022 arviointikertomuksen käsittely	5
3. Talouden toteutumisen arviointi.....	5
3.1. Kattamaton alijäämä	5
3.2. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.....	6
3.3. Investoinnit.....	9
4. Arvio valtuuston asettaminen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.....	10
4.1. Toimielinten vuositavoitteiden toteutumisen arviointi.....	10
4.2. Kuntakonsernin tavoitteet ja ohjaus.....	16
5. Henkilöstö.....	19
6. Tarkastuslautakunnan vuoden 2023 havaintojen ja arviointien yhteenveto	20

1. Tarkastuksen ja arvioinnin toteutus

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.1.-31.12.2023:

Jäsen	Varajäsen	
Kalmakoski Jouni (pj)	Karhu Minna	
Sankala Joonas (vpj)	Repo Matti	
Hamari Helena	Romppainen Seppo	
Tihinen Maiju	Aalto Ilkka	
Tähjä Markku	Kyllönen Sanna	

Tarkastuslautakunnan esittelijöinä toimivat puheenjohtaja varsinaisten päätösasioiden osalta ja tilintarkastaja tilintarkastusasioiden osalta. Sihteerinä on toiminut tilintarkastaja.

Tilintarkastusyhteisönä on vuonna 2023 toiminut BDO Auditor Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Eetu Rantakeisu. Tarkastuslautakunta on tilikaudella seurannut tilintarkastajan työn edistymistä ja saanut selvityksen tilikauden 2023 tarkastuksen tuloksista. Lautakunta myös käsitteli ja vei valtuustolle tiedoksi sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

1.3. Arviointikertomuksen toteutustapa

Tarkastuslautakunta kokoontui syyskauden 2023 aikana kaksi kertaa sekä kevätkauden 2024 aikana kolme kertaa.

Tarkastuslautakunnan työ perustuu valtuustokauden mittaiseen arviointisuunnitelmaan, joka on esitelty valtuustolle. Arviointisuunnitelmaan perustuen on laadittu työohjelma vuodelle 2023. Arviointi on edennyt työohjelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta tutustui arviointivuoden aikana palvelujen järjestämiseen ja sai selvityksen seuraavista osa-alueista:

Kokouspvm.	Käsitellyt aiheet
19.10.2023	• Tilintarkastuspalveluiden hankinta • Kunnanhallituksen antaman vuoden 2022 arviointikertomuksen vastineen käsittely • Sidonnaisuusilmoitusten käsittely • Tarkastuslautakunnan arvioinnin työohjelma vuodelle 2023 • Tilintarkastajan työohjelma vuodelle 2023
20.11.2023	• Tilintarkastuspalveluiden hankinta • Kunnan ajankohtaiskatsaus • Kunnan sivistystoimen kuuleminen • Sidonnaisuusilmoitusten käsittely
23.02.2024	• Tekninen johtaja esitteli kunnan tytäryhtiöiden toimintaa ja kunnan teknisen toimen ajankohtaisia asioita
18.04.2024	• Kuultiin kunnanhallituksen puheenjohtajaa kunnanhallituksen toiminnasta • Kuultiin kunnanjohtajan ja hallintojohtajan selvitys kunnan tilinpäätöksestä 2023 ja selonteko kunnan sisäisestä valvonnasta ja konsernivalvonnasta tilikaudella 2023

	• Aloitettiin tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen laatiminen
30.05.2024	• Kuultiin tilintarkastajan loppuraportti tilinpäätöksen 2023 tilintarkastuksesta • Käsiteltiin tilintarkastajan esittelemä tilintarkastuskertomus tilikaudelta 2023 ja päätettiin tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden esittämisestä valtuustolle • Käsiteltiin ja hyväksyttiin arviointikertomus

2. Vuoden 2022 arviointikertomuksen käsittely

Kunnanvaltuusto merkitsi tarkastuslautakunnan esityksen mukaan arviointikertomuksen vuodelta 2022 tiedoksi kokouksessaan 11.9.2023 § 59. Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Kunnanhallitus on kokouksessaan 14.8.2023 § 206 päättänyt antaa valtuustolle seuraavat selvitykset vuoden 2022 arviointikertomuksessa mainittuihin havaintoihin.

Kaikki toimielimet antoivat vastaukset tarkastuslautakunnan huomioihin ja vastaukset on annettu tiedoksi valtuustolle. Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnanhallitus on antanut arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin kattavat selvitykset, sekä esittänyt tarvittavia toimenpiteitä.

3. Talouden toteutumisen arviointi

3.1. Kattamaton alijäämä

Kuntalain 110 § mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee päättää taloussuunnitelmassa yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämää edellä mainittuna ajanjaksona katetaan. Tarkastuslautakunnan yksi lakisääteisesti tehtävistä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutusta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää 31.12.2023 tilinpäätöksessä. Myös kuntakonsernin kertynyt jäämä on positiivinen.

Kuntalain 118 § mukaisten mittarien toteumat Simon kunnassa

Kriteeri 1		2023	2022	Toteuma
Kunnan tase on alijäämäinen eikä pystytä kattamaan neljässä vuodessa	Raja-arvo <i>Toteuma</i>	neg. 7 429	neg. 4 207	Ei täyty
Kriteeri 2				
Konsernin alijäämä/asukas yli 1.000 e ja ed. vuonna yli 500 e	Raja-arvo <i>Toteuma</i>	-1 000 2 305	-500 1 191	Ei täyty
Kriteeri 3 (kahtena vuonna peräkkäin täyttyneet seuraavat raja-arvot)				
kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia	Raja-arvo <i>Toteuma</i>	<80 % 246 %	<80 % 227 %	Ei täyty
Kunnan tuloveroprosentti on väh, 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	Raja-arvo <i>Toteuma</i>	9,37 % 9,36 %	22,01 % 22,00 %	Ei täyty
Konsernin lainat ja vuokravastuut/asukas ylittää yli 50 %:lla kuntien keskimääräisen luvun	<i>Toteuma</i>	<i>*Ei täyty</i>	<i>Ei täyty</i>	Ei täyty
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	Raja-arvo <i>Toteuma</i>	0,80 3,90	0,80 2,55	Ei täyty

* Vuoden 2023 kuntakonsernien keskiarvo ei saatavilla

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan taloudellinen tilanne on hyvä eikä kunnan taseessa ole kattamattomia alijäämiä eikä kriisikuntamittariston tunnusluvut täyty.

3.2. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

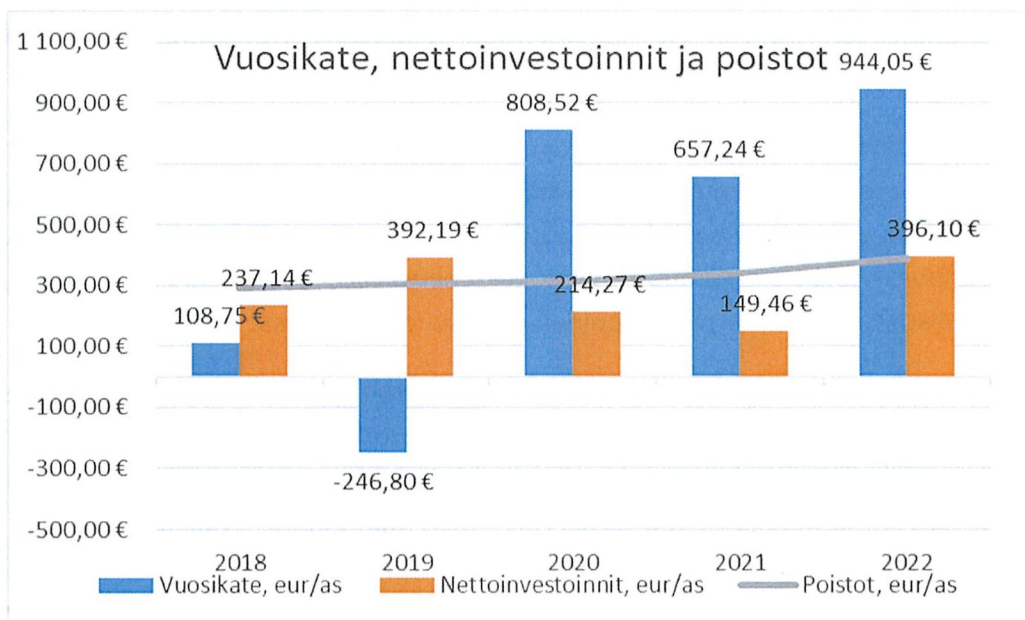
Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta, joka kunnallistaloudessa on aina miinusmerkkinen, koska verotulot ja valtionosuudet esitetään tuloslaskelmassa

vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet).

Vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan kunnan toimintakate oli -8,28 miljoonaa euroa. Toimintakate toteutui talousarviota 0,7 miljoonaa euroa parempana. Toimintatuottoja tilikaudelta kertyi 2,77 miljoonaa euroa ja toimintakuluja 11,05 miljoonaa euroa. Toimintatuotot toteutuivat 21,0 % talousarviota parempana. Toimintakulut alittuivat 1,9 %. Vuosi 2023 ei ole hyvinvointialueuudistuksen takia vertailukelpoinen edellisvuosien kanssa.

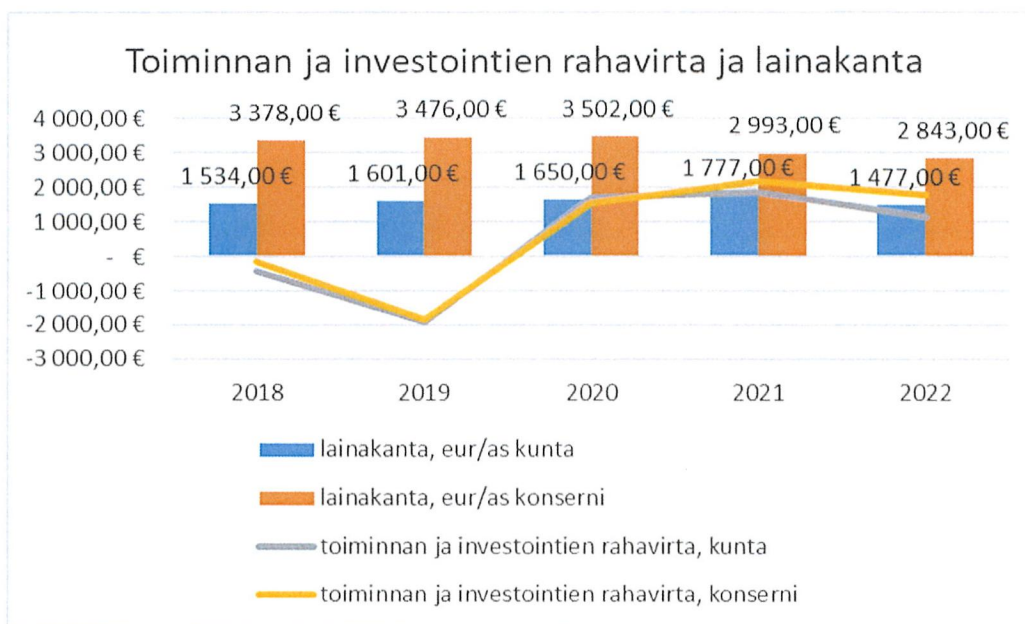
Kertyneet verotulot (3 056 euroa/asukas) ovat noin 350 euroa suuremmat kuin Lapissa keskimäärin (2 696 euroa/asukas) ja noin 600 euroa/asukas suuremmat, mitä Pohjois-Pohjanmaalla (2 415 euroa/asukas) keskimäärin. Valtionosuuksia Simo sai vuonna 2023 noin 1 102 euroa/asukas, joka on keskimäärin 200 euroa enemmän kuin Pohjois-Pohjanmaalla keskimäärin (980 euroa/asukas) ja 500 euroa enemmän kuin Lapissa (657 euroa/asukas) keskimäärin.

Vuosikate osoittaa kunnan tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä. Kuviossa 3 esitetään, miten vuosikate on kattanut poistot vuodesta 2018 lähtien. Vuonna 2023 vuosikate asukasta kohden oli 1 241 euroa, joka kattoi poistot.

Kuvio: Kunnan vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot asukasta kohden 2018–2022.

Emokunnan osalta asukasta kohden laskettu lainakanta laski ollen 31.12.2023 yhteensä 1 220 euroa per asukas. Koko kuntakonsernin lainamäärä per asukas laski 2 051 euroon.

Kuvio: Toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kehitys kunnassa ja kuntakonsernissa 2018–2022.

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä taas ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Tilikaudella 2023 kunnan lainakanta kääntyi hienoiseen laskuun. Lainakanta laski 0,79 miljoonaa euroa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilikausi toteutui taloudellisesti hyvin. Tarkastuslautakunta toteaa myös, että taloustyöryhmän aktiivinen, oma-aloitteinen ja säännöllinen työskentely on tärkeää sen varmistamiseksi, että talouden suunnitelmallisuus ja seuranta toteutuu kunnassa.

3.3. Investoinnit

Investointeja toteutettiin vuoden 2023 aikana 2,41 miljoonan euron edestä. Määräraha oli muutetun talousarvion jälkeen 3,46 miljoonaa euroa. Tilikaudella toteutuneita, suurimpia investointikohteita olivat Leuannokan kaavoitus ja kunnallisinfra 1,30 miljoonaa euroa, aseman uuden koulun suunnittelu 0,14 miljoonaa euroa ja veneväylien ruoppaus 0,22 miljoonaa euroa sekä VT4 visualisointi 0,1 miljoonaa euroa.

Talousarviolla tilikaudelle varatut investointien määrärahat ovat alittuneet merkittävästi. Valtuustolle on osavuosikatsauksien yhteydessä saatettu tietoon investointien talousarvioinvestointien tilanteet. Tarkastuslautakunta toteaa, että tilinpäätöksellä on annettu selonteko investointimenojen poikkeamista.

Investointien suunnitelmallisuutta tulisi edelleen pyrkiä parantamaan pitkäjänteisesti ja tuomaan esille tarkemmin investointiohjelmalla, mitä investoinnit sisältävät. Tarkastuslautakunta tiedustelee, olisiko investointiohjelmaa mahdollista laatia esimerkiksi yli valtuustokauden.

4. Arvio valtuuston asettaminen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

4.1. Toimielinten vuositavoitteiden toteutumisen arviointi

Kuntastrategia määrittää keskeiset linjaukset tulevaisuuden tahtotilasta ja toimii kunnan ar-
kijohtamisen ja päätöksenteon kulmakivenä. Kunnan keskeiset suunnitelmat, ohjelmat ja lin-
jaukset toteuttavat strategiaa. Strategian toteutumista arvioidaan keskeisten mittarien ja in-
dikaattoreiden avulla.

Valtuusto on tehty strategiyötä vuoden 2021 aikana ja kirkastanut kuntastrategiaa. Val-
tuusto hyväksyi kirkastetun kuntastrategian 13.6.2022. Strategiatyötä on jatkettu palvelu-
alueille vuoden 2022 aikana ja strategian mukaisia talousarviotoimia on listattu vuoden 2023
talousarviokirjaan. Simon kuntastrategia ulottuu vuoteen 2025 asti.

Seuraavassa on arvioitu palvelualueittain talousarviotavoitteet ja niiden toteutuminen. Osit-
tain toteutuneet tai toteutumatta jääneet tavoitteet on avattu taulukoissa.

Keskushallintopalvelut

Keskushallintopalveluiden palvelualueeseen sisältyvät seuraavat toiminnot: kunnan hallinto-
ja talous (kirjanpito, palkanlaskenta, atk-palvelut, tiedotus, henkilöstötoiminta, vaalit, tar-
kastustoimi, kunnanhallituksen ja valtuustoon toiminta), elinvoima (elinkeinotoimi, maaseu-
tutoimi, työllistäminen).

	TA2023	Muutos	TA+Muutos	TP2023	Poikkeama	%
TOIMINTATUOTOT/TULOT	687 100	281 000	968 100	925 123	-42 977	95,56 %
TOIMINTAKULUT	-1 816 880	-180 000	-1 996 880	-1 933 095	63 785	96,81 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 129 780	101 000	-1 028 780	-1 007 972	20 808	97,98 %

Kuvio: Keskushallintopalveluiden tilinpäätöksen toteumat ja vertailu talousarvioon (sisäiset ja ulkoiset erät).

Tulosalueen toimintakate toteutui parempana talousarvioon nähden. Toimintakate oli lo-
pulta tulosalueen osalta 1,93 miljoonaa euroa (2022: 12,99 miljoonaa euroa) negatiivinen.
Toimintatuotot toteutuivat muutettua talousarvio suurempina ja toimintakulut muutettua
talousarviota pienempinä.

Keskushallintopalveluiden toiminnallisten tavoitteiden seuranta

Tarkastustoimi

Talousarviolla ei ole asetettu mitattavia toiminnallisia tavoitteita.

Vaalit

Eduskuntavaali järjestettiin maaliskuussa 2023.

Hallinto- ja talouspalvelut

Talousarviolla ei ole asetettu mitattavia toiminnallisia tavoitteita.

Kunnanvaltuusto

Talousarviolla ei ole asetettu mitattavia toiminnallisia tavoitteita.

Kunnanhallitus

Tavoitteet 2023:

- talouden tasapaino
Toteuma: Talous on tasapainossa
- lainamäärä kasvu pysyy kohtuullisena/lainamäärä alle 2500 eur/as
Toteuma: Lainamäärän kehitys ollut maltillinen, kunnan lainamäärä 1 220 eur/as
- vuosikate positiivinen
Toteuma: Tilinpäätöksen 2023 vuosikate positiivinen
- alijäämää ei kerry taseeseen
Toteuma: Ei kertyneitä alijäämiä
- elinvoimaisuuden lisääminen
Toteuma: Ei ole arvioitu
- viestinnän ja kuntamarkkinoinnin kehittäminen
Toteuma: Ei ole arvioitu

Taloustoimi

- onnistunut talous- ja henkilöstöhallinnon siirto Monetra Oulu Oy:lle
Toteuma: Siirtoprojekti onnistui, lisäkustannuksia tuli mm. Oulunkaaren kuntayhtymän purkautuessa ja sopimuksen siirtyessä jäsenkunnille piti osin sopimukset uusia ja rakentaa uusia liittymiä.
- ajantasainen ja ymmärrettävät taloushallinnon raportointi luottamushenkilöiden suuntaan
Toteuma: Ei ole arvioitu tilinpäätöksellä
- osavuositarkastukset, tilinpäätös, talousarvio
Toteuma: Ei ole arvioitu tilinpäätöksellä
- Kuntadataraportointi valtion suuntaan
Toteuma: Ei ole arvioitu tilinpäätöksellä
- suunnitelma talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien modernisoimiseksi
Toteuma: Ei ole arvioitu tilinpäätöksellä
- uuden henkilöstöhallinnon ohjelman projektin aloitus keväällä 2023 ja toteutus 1.1.2024
Toteuma: Uuden henkilöstöhallinnon ohjelmiston käyttöönotto projekti alkoi alkuvuonna 2023 ja tamikuussa 2024 palkat on maksettu Personec-Ess-järjestelmällä ja matkalaskut M2-järjestelmällä.
- uuden taloushallinnon ohjelman suunnittelu käynnistetään vuonna 2024
Toteuma: uuden taloushallinnon

ohjelman suunnittelu on käynnistynyt helmikuussa 2024 ja kesään 2024 mennessä laaditaan esiselvitys, käyttöönotto olisi vuoden 2025 aikana ja tuotantoon siirtyminen 1.1.2026.

- Kuntaperinnän käyttöönotto
Toteuma: Kuntaperinnän käyttöönotto siirtyi alkuvuoteen 2024.

Elinkeinoitoimi

- yritysneuvontaa aloittavilla ja toimintaansa laajentaville yrittäjille
- uusien yritystontti kaavoitus valmistuu
- Leuannokan asuinalueen tonttien onnistunut markkinointi ja myynti
- yritysten lukumäärä säilyy entisellään 300 kpl
Toteuma: Vuoden 2023 lopulla Simossa on n. 300 julkishallinnon rekistereissä olevaa yritystä/ elinkeinonharjoittajaa, maatalous mukaan lukien
- suuryrityksen hankkiminen Karsikkoon
- vahvistetaan Simobrändiä
Toteuma: Ei arvioitu.
- Simoniemen satama-alueen keittäminen matkailualueena
- Edistetään uudistuvan energiatuotannon sijoittumista Simoon

Maaseututoimi

- yrittäjämäärän säilyttäminen vähintään entisellään
Toteuma: Yrittäjämäärä on laskenut kahdella tilalla edellisvuodesta ja vuonna 2023 oli 53 maatilayritystä
- tilakauppojen edistäminen
Toteuma: Tilakauppoja ei tehty vuonna 2023
- maatalousyritysten toiminnan kehittäminen
Toteuma: Ei arvioitu.
- jatkojalostustoiminnan edistäminen
Toteuma: Tiloille on annettu neuvontaa ja yhden tilan suoramyyntiä on edistetty. Tiloille on tehty tiläkäyntejä. Jatkojalostuksen osalta ei ole kysyntää neuvonnasta ja suunnitelmia ei ole tehty.
- maataloustukien maksatusten määrärajoissa pysyminen
Toteuma: Tuet on saatu lähtemään yrittäjille heti, kun Ruokavirasto on aloittanut tukien maksut.

Työllistäminen

- työttömyysasteen alentaminen 8,2 prosenttiin
Toteuma: Työttömyysaste oli 11,6 % kun se edellisvuonna oli 11,4 %.
- nuorten työttömien lukumäärän pitäminen alle kymmenessä
Toteuma: Ei arvioitu.
- pitkäaikaistyöttömistä aiheutuvien Kelan sakkomaksujen pienentäminen
Toteuma: Kela-sakkomaksujen määrä vuonna 2023 oli 89.154 €, mikä on n. 900 euroa vähemmän kuin vuonna 2022.
- Kela sakkomaksut alle 80 000 euroa vuodessa

Toteuma: Kela-sakkomaksujen määrä vuonna 2023 oli 89.154 €, mikä on n. 900 euroa vähemmän kuin vuonna 2022.

- kesätyöseteli kaikille 9-luokkalaisille Simolaisille, käyttöastetavoite 100 %

Toteuma: Kaikille yhdeksäsluokkalaisille tarjotaan kesätyöseteli, jolla nuoret voivat työllistyä yrityksiin, julkiselle sektorille, järjestöihin ja yhdistyksiin

- Meri-Lapin työllisyysmallin rakentamisen työryhmään osallistuminen

Toteuma: Ei arvioitu.

- TYP-työryhmän toimintaan osallistuminen

Toteuma: Ohjausryhmä ei ole kokoontunut vuonna 2023.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnanhallituksen asettamat tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin, mutta kaikkien tavoitteiden osalta tilinpäätöksellä ei ole arvioitu toteutumista tai toimenpiteen toteutumista ei voida annetun selvityksen mukaan arvioida. Yhteenvetona tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvion toiminnallisten tavoitteiden osalta olisi hyvä laatia vuosittain mitattavissa olevat yksiselitteiset ja konkreettiset tavoitteet sekä esittää tilinpäätöksellä selkeämmin tavoitteiden toteutumisen arviointi.

Tarkastuslautakunta tiedustelee keskushallintopalveluilta, mikä on ollut työttömyyskoordinaattorin vaikutus kunnan pitkäaikaistyöttömien työllistymiseen?

Tarkastuslautakunta toteaa edelleen, että Simon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä hankintaohjeistuksen päivitys olisi suotavaa.

Tekninen toimielin

Tekninen toimi vastaa hyvästä ja tehokkaasta toiminnasta maankäytön, rakentamisen, kunnallistekniikan, kiinteistötoimen ja ympäristöasioiden osalta sekä tuottaa ja hankkii edullisia palveluja Simolaisille. Palvelujen suunnitteluissa ja toteutuksessa otetaan huomioon terveyden ja talouden edistämisen näkökohta

Toimielimen toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti tuottojen ja toimintakulujen talousarviopoikkeamista huolimatta. Toimintakate oli lopulta 0,40 miljoonaa euroa alijäämäinen (2022: 1,26 miljoonaa euroa). Talousarvion määrärahat alittuivat 12 tuhatta euroa.

	TA2023	Muutos	TA+Muutos	TP2023	Poikkeama	%
TOIMINTATUOTOT/TULOT	3 612 280		3 612 280	4 034 865	422 585	111,70 %
TOIMINTAKULUT	-4 322 300	-128 301	-4 450 601	-4 438 170	12 431	99,72 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-710 020	-128 301	-838 321	-403 305	435 016	48,11 %

Kuvia: Teknisen toimielimen tilinpäätöksen toteumat ja vertailu talousarvioon (sisäiset ja ulkoiset erät).

Teknisen toimielimen toiminnallisten tavoitteiden seuranta tulosalueittain

Tekninen toimi

Talousarviolla ei ole asetettu selkeitä mitattavia toiminnallisia tavoitteita. Talousarviolla on esitetty taloussuunnitelmakauden 2023-2025 rakennuttamistavoitteet. Tilinpäätöksellä on tavoitteiden toteutuminen -kohdassa yleisellä tasolla avattu tilikaudella tehtyjä toimenpiteitä.

Rakennusvalvonta/viranomaispalvelut

Talousarviolla ei ole asetettu selkeitä mitattavia toiminnallisia tavoitteita. Tilinpäätöksellä on tavoitteiden toteutuminen -kohdassa yleisellä tasolla avattu tilikaudella tehtyjä toimenpiteitä.

Palo- ja pelastustoimi

Palo- ja pelastustoimi on ollut vuodesta 2023 alkaen Lapin hyvinvointialueen alaisuudessa. Ei asetettuja tavoitteita.

Toimitilapalvelut

Talousarviolla ei ole asetettu selkeitä mitattavia toiminnallisia tavoitteita. Tilinpäätöksellä on tavoitteiden toteutuminen -kohdassa yleisellä tasolla avattu tilikaudella tehtyjä toimenpiteitä.

Liiketoiminta

Talousarviolla ei ole asetettu selkeitä mitattavia toiminnallisia tavoitteita. Tilinpäätöksellä on tavoitteiden toteutuminen -kohdassa yleisellä tasolla avattu tilikaudella tehtyjä toimenpiteitä.

Kiinteistö- ja muut palvelut

Talousarviolla ei ole asetettu selkeitä mitattavia toiminnallisia tavoitteita. Tilinpäätöksellä on tavoitteiden toteutuminen -kohdassa yleisellä tasolla avattu tilikaudella tehtyjä toimenpiteitä.

Yhteenvetona tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvion toiminnallisten tavoitteiden osalta olisi hyvä laatia vuosittain mitattavissa olevat yksiselitteiset ja konkreettiset tavoitteet sekä esittää tilinpäätöksellä selkeämmin tavoitteiden toteutumisen arviointi.

Sivistyksen toimielin sisältää yleishallinnon, varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukion, kirjaston, kulttuuri- ja museotoiminnan, musiikkiopiston, kansalaisopiston ja nuorisotoimen toiminnan.

	TA2023	Muutos	TA+Muutos	TP2023	Poikkeama	%
TOIMINTATUOTOT/TULOT	497 000		497 000	597 668	100 668	120,26 %
TOIMINTAKULUT	-7 283 900	-321 997	-7 605 897	-7 472 457	133 440	98,25 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 786 900	-321 997	-7 108 897	-6 874 789	234 108	96,71 %

Kuvio: Sivistyksen toimielimen tilinpäätöksen toteumat ja vertailu talousarvioon (sisäiset ja ulkoiset erät).

Toimielimen toimintakate alitti muutetun talousarvion tuottojen ja toimintakulujen talousarviopoikkeamista huolimatta. Toimintavuonna haettiin valtuustolta lisämäärärahaa yhteensä 322 tuhatta euroa, joka johtui keskushallintopalveluiden sisäisistä laskutuksista ja henkilöstökulujen ylityksistä. Toimintakate oli lopulta 6,87 miljoonaa euroa alijäämäinen. Muutetun talousarvion määrärahat ovat alittuneet 133 tuhatta euroa (1,75 %).

Sivistyksen toimialan toiminnallisten tavoitteiden seuranta

Sivistystoimen hallinto

Talousarviolla ei ole asetettu selkeitä mitattavia toiminnallisia tavoitteita. Tilinpäätöksellä on tavoitteiden toteutuminen -kohdassa yleisellä tasolla avattu tilikaudella tehtyjä toimenpiteitä.

Perusopetus

Toiminnan tavoitteena on ollut, että kaikki 9. luokan oppilaat saavat perusopetuksen päättötodistuksen ja hakeutuvat toisen asteen opintoihin tai tutkintoon valmentavassa koulutuksessa TUVA:ssa.

Tilinpäätöksen tavoitteiden toteutuminen -kohdassa on todettu, että kaikki perusopetuksen päättäneet oppilaat saivat päättötodistuksen ja sijoittuivat toisen asteen koulutukseen.

Lukiokoulutus

Tavoitteena on ollut, että ylioppilastutkinnon arvosanat ovat vähintään valtakunnallista keskitasoa ja että opiskelijat saavuttavat jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluihin.

Tilinpäätöksen tavoitteiden toteutuminen -kohdassa on todettu, että kevään 2023 ylioppilaat kirjoittivat keväällä neljä ainetta, joiden kokeisiin osallistui vähintään kymmenen kokeilasta. Arvosanapisteiden keskiarvo jäi niukasti valtakunnallisesta keskiarvosta.

Kivalo-opisto

Talousarviolla 2023 ei ole asetettu toiminnallisia tavoitteita aikuisopetukselle/Kivalo-opistolle.

Kulttuuritoimi	Musiikkiopisto
Talousarviolla 2023 ei ole asetettu toiminnallisia tavoitteita.	Talousarviolla 2023 ei ole asetettu toiminnallisia tavoitteita.
Vapaa-aikatoimi	Varhaiskasvatus
Talousarviolla ei ole asetettu selkeitä mitattavia toiminnallisia tavoitteita. Tilinpäätöksellä on tavoitteiden toteutuminen -kohdassa yleisellä tasolla avattu tilikaudella tehtyjä toimenpiteitä.	Talousarviolla ei ole asetettu selkeitä mitattavia toiminnallisia tavoitteita. Tilinpäätöksellä on tavoitteiden toteutuminen -kohdassa yleisellä tasolla avattu tilikaudella tehtyjä toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta toteaa sivistystoimen osalta yhteenvetona, että mitattavissa olevat toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

Tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvion toiminnallisten tavoitteiden osalta olisi hyvä laatia vuosittain mitattavissa olevat yksiselitteiset ja konkreettiset tavoitteet.

4.2. Kuntakonsernin tavoitteet ja ohjaus

Simon kunnan konsernitilinpäätökseen sisältyy Simon kunnan oman tilinpäätöksen lisäksi kunnan tytäryhtiöt Simon Vuokratalot Oy ja Simon Vesihuolto Oy sekä kaksi kuntayhtymää (Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia ja Lapin liitto). Konsernista on poistunut hyvinvointialueuudistuksen johdosta Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri, Kolpeneen palvelukeskus kuntayhtymä ja Oulunkaaren kuntayhtymä. Lisäksi Meri-Lapin kuntapalveluliikelaitos kuntayhtymä on 1.12.2022 alkaen yhtiöitetty osakeyhtiöksi. Simon kunta omistaa kokonaan Simon Vuokratalot Oy. Simon Vesihuolto Oy:stä kunnan omistusosuus on 78,95 %.

Konsernin toimintaa ohjataan kunnanvaltuuston hyväksymällä konserniohjeella. Konserniohje on ollut voimassa vuoden 2010 alusta. Konserniohjeiden mukaisesti kunnanhallitus on nimennyt edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin ja antanut tarvittaessa kunnan edustajille toimiohjeet kunnan kannan ottamiseksi tärkeimpiin asioihin. Kunnanhallitus on myös antanut ohjeita yhtiöiden hallitusten jäsenten ja tilintarkastajien valinnasta. Konsernin tytäryhtiöt ovat raportoineet talouden toteutumisesta puolivuositain kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Kuntakonsernin tilikauden 2023 tulos oli 2,37 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Edellisvuoden tulos oli 2,03 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kuntakonsernin kokonaislainamäärä laski tilikauden aikana 7,18 miljoonasta 5,80 miljoonaan euroon.

Konserniyhteisöille talousarviossa asetetut vuoden 2023 tavoitteet ja niiden toteutumiset on käsitelty seuraavissa taulukoissa.

Simon Vuokratalot Oy

Simon Vuokratalot Oy:n taloudellinen asema on hieman parantunut päättyneen vuoden aikana. Kunta on hoitanut vuoden 2007 alusta yhtiön isännöinnin ja kirjanpidon. Yhtiö on vapaaehtoisessa velkasaneerauksessa. Asuntojen käyttöaste laski hieman edellisvuodesta olleen keskimäärin 81,39 % ja vuodenvaihteessa 74,76 %. Kunta on sitoutunut kattamaan alle 75 %:n käyttöasteesta syntyvän alijäämän Valtiokonttorin velkasaneerauspäätöksen mukaisesti. Tilikaudella 2023 ei ole kunnalle syntynyt alijäämän kattamisvelvoitetta. Asuntojen kuntoa on parannettu teettämällä kahteen huoneistoon sauna- ja pesuhuoneremontit sekä wc-kalusteiden uusiminen.

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Yhtiön talous ja toiminta on tasapainossa	Tilinpäätös, osavuositulos, toiminnan tulos	50 157,85
Vuokra-taso pysyy kilpailukykyisellä tasolla	Keskimääräinen vuokra e/m ² /kk	8,22
Vuokra-asuntojen laatu säilyy kohtuullisena	Vuokrausaste, korjausinvestointitaso	81,39 %
Asuntojen käyttöaste yli 75 %	Käyttöaste %	81,39 %

Simon Vesihuolto Oy

Vt4-tiejärjestelyjen aiheuttamat putkisiirrot Aseman kohdalla toteutettiin v. 2022-2023. Välille Oravatie –Peltotie toteutettiin uusi paineviemäriputki sekä vesijohtoputki välille Peltotie – Ratatie (n. 500 m). Yksi siirtolinjapumppaamon sähkökeskus (SLP 2) uusittiin.

Simon kunta on rakennuttanut Leuannokan vesi- ja viemäriverkoston ja luovuttaa sen ylläpidettäväksi ja hoidettavaksi Simon Vesihuolto Oy:lle.

TAVOITE	MITTARI	TOTEUTUMA
Yhtiön toiminta ja talous on tasapainossa	Tilinpäätös, osavuositarkastus, toiminnan tulos	- 57031,66 €
Vesi- ja jätevesikuutun kokonais-hinta on kohtuullinen asiakkaille ja pyritään lähestymään keskimääräisiä hintoja	Valtakunnallinen keskiarvo €/m ³ sis. alv vesi: 1,89 jätevesi: 3,08	Simon Vesihuolto Oy €/m ³ sis. alv vesi: 1,86 jätevesi: 3,10
Verkostohäiriöiden ja vuotovesien määrä vähenee ja käyttökatojen määrä minimoidaan	Puhtaan veden jakelukatkokset (yli 1 h)	0 kpl

Tavoitteiden osalta on tilikauden tulos muodostunut tappiolliseksi. Vesi- ja jätevesihinnat ovat linjassa valtakunnallisen keskiarvon kanssa. Yli tunnin mittaisia puhtaan veden jakelukatkoksia ei vuonna 2023 ollut.

Tarkastuslautakunta toteaa, että konsernin osalta asetettujen tavoitteiden toteutumisen osalta Simon Vesihuollon tavoitteet ja mittarit ovat konkreettisia ja kuvastavat toiminnan olennaisia seikkoja. Tavoitteet on pääosin saavutettu tilikaudella 2023, vaikkakin tilikauden tulos muodostui Simon Vesihuolto Oy:ssä tappiolliseksi.

Simon Vuokratalojen osalta tilikauden tulos muodostui hyvän käyttöasteen myötä voitolliseksi, yhtiö on vapaaehtoisessa velkasaneerauksessa. Osa tavoitteiden mittareista ovat sellaisia, että niistä ei käy selkeästi ilmi onko tavoitteeseen päästy. Mittarit tulisi jatkossa muotoilla konkreettisemmiksi.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että Vuokratalojen kiinteistöjen kuntoselvityksiä ja korjausrakentamista on tehty ja suunniteltu tehtävän tulevina vuosina.

5. Henkilöstö

Henkilöstön määrä (132) on pysynyt edellisvuodesta samana. Muutosta on ollut yleishallinnossa (-3), opetus- ja kulttuuritoimessa (+2) sekä muissa palveluissa (+1).

Sairauspoissaoloja kertyi vuonna 2023 yhteensä 1 145 päivää, joka tarkoittaa noin 8,7 pv/hlö (vuonna 2022; 1 215 päivää; 9,2 pv/hlö). Keskimäärin sairauspoissaolot ovat kunta-alalla olleet 20,7 pv/hlö (vuonna 2022). Henkilökunnan työssä jaksamista on tuettu toimintavuonna työterveyshuollon toimenpitein sekä työnantajan puoleksi kustantamalla uimahallilipuilla ja ilmaisilla kuntosalivuoroilla. yli 6 kk työsuhteissa oleville työntekijöille tarjotaan e-passiseteli, joka käy liikunta- ja kulttuuripalveluiden maksamiseen. Vuonna 2023 e-passin arvo oli 100 euroa, jolla haluttiin kannustaa henkilökuntaa omaehtoiseen hyvinvointiin.

Yleisellä tasolla voidaankin todeta, että henkilöstön sairauspoissaolojen määrä ei ole huolestuttavalla tasolla.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että henkilökunnan työssä jaksamiseen tehtyjä hyviä toimenpiteitä jatketaan. Osana henkilökunnan työssäjaksamistoimenpiteitä tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että uuden työntekijän työhönohjaukseen/perehdytykseen varataan riittävät resurssit.

6. Tarkastuslautakunnan vuoden 2023 havaintojen ja arviointien yhteenveto

Yhteenvetona tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnallisten tavoitteiden toteumista suurinta osaa ei ole mahdollista arvioida. Tarkastuslautakunta toivoo yhtenäistä raportointia tilinpäätöksessä; tavoite, mittari ja toteuma taulukkona. Tarkastuslautakunta on myös vuoden 2022 arviointikertomuksella painottanut talousarviolla asetettujen tavoitteiden ja mittareiden sekä tilinpäätöksellä esitettyjen toteumien välisen yhteyden tärkeyttä toiminnan arvoimiseksi.

Tarkastuslautakunta esittää valtuuston päätettäväksi, että kunnanhallitus ja muut tilivelvolliset ottavat huomioon tässä arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja antavat niistä vastineensa marraskuun 2024 loppuun mennessä kunnanvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta kiittää yhteistyöstä toimielimiä ja viranhaltijoita tilikaudella 2023.

Simossa 6.6.2024

Simon tarkastuslautakunta

Jouni Kalmakoski
puheenjohtaja

Joonas Sankala
varapuheenjohtaja

Helena Hamari
jäsen

Maiju Tihinen
jäsen

Tähjä Markku
jäsen